

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 900).
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 2230 ze zm.).
3. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 2050).
4. Ustawy z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r., poz. 969).
5. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1119).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2018 poz. 214).
7. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1604).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
11. Statut Szkoły Podstawowej w Książu Wielkim

Sposób prezentacji procedur:

1. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej szkoły.
2. Udostępnienie dokumentu na tablicy ogłoszeń.
3. Zapoznanie rodziców/opiekunów prawnych z obowiązującymi w placówce procedurami na zebraniach organizacyjnych we wrześniu każdego roku szkolnego.
4. Zapoznanie wszystkich pracowników szkoły z treścią procedur i zobowiązanie do ich respektowania.

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylenie się od spełnienia obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych):

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy ucznia.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów ucznia), przekazując uzyskaną informację, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zobowiązuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do odpowiedniej poradni lub udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Gdy rodzice odmawiają współpracy i nie stawiają się na wezwania, a napływają wiarygodne informacje o demoralizacji dziecka, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie o zaistniałej sytuacji policję i sąd rodzinny.
5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem, psychologiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 par. 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji zobowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym policję lub prokuratora.

II. W przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków:

1. Nauczyciel powiadamia o swych przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, zapewnia opiekę (np. pedagoga/psychologa/innego nauczyciela).
3. Dyrektor szkoły wzywa lekarza w celu sprawdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. W tym czasie wychowawca zawiadamia o sytuacji rodziców ucznia. Zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły (lub osobą zastępującą dyrektora pod jego nieobecność) podejmuje decyzję o przewiezieniu ucznia do

placówki służby zdrowia, pozostawieniu go w szkole, przekazaniu rodzicom lub przekazaniu do dyspozycji funkcjonariuszy policji.

6. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeżeli uczeń nie ukończył 18 lat.

7. Konsekwencje zgodne z obowiązującą hierarchią kar wobec ucznia podejmuje dyrektor szkoły.

8. Natychmiastowe powiadomienie policji jest konieczne w sytuacji, gdy:

- rodzice ucznia nie chcą go odebrać lub sami są w stanie nietrzeźwym,
- uczeń zachowuje się agresywnie i stanowi zagrożenie bezpieczeństwa,
- zachowuje się w sposób gorszący i nie reaguje na upomnienia.

9. Jeśli taka sytuacja dotycząca danego ucznia wystąpiła po raz kolejny – dyrektor szkoły powiadamia policję (bez względu na wcześniej wymienione w procedurze czynności).

10. W przypadku gdy uczeń po raz pierwszy znalazł się w takiej sytuacji, można spisać z uczniem i rodzicem kontrakt określający obowiązki rodzica i ucznia, zobowiązać ucznia do udziału w serii zajęć profilaktycznych z pedagogiem/psychologiem, powiadomić rodzica, gdzie można szukać pomocy, oferować materiały edukacyjne.

11. *Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.*

III. W przypadku, gdy na terenie szkoły nauczyciel znajduje substancję przypominającą wyglądem narkotyk:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do przyjazdu policji. Próbuje w zakresie działań pedagogicznych ustalić, do kogo dana substancja należy.

2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły. Dyrektor wzywa policję.

3. Po przyjeździe policji dyrektor niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku gdy uczeń mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości plecaka, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
5. Ewentualne konsekwencje wobec ucznia podejmuje dyrektor szkoły.

UWAGA: Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.

V. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia (z pomocą pedagoga/psychologa szkolnego)
3. Jeśli sprawca jest znany i jest na terenie szkoły – nauczyciel przekazuje go dyrektorowi szkoły.
4. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia – sprawcy.
5. Dyrektor szkoły powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana.
6. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji.

Uwaga: W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył

17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17. rok życia, prokuratora lub policję (art. 4 ustawy z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich; art. 304 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego)

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

1. Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia jej udzielenie wzywając lekarza, gdy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
3. Powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
4. Powiadamia policję i w ramach działań pedagogicznych ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Metody współpracy z policją

W ramach długofalowej pracy szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy powinni być: pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

1. spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizację dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;
2. spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełnione czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz sposobów unikania zagrożeń;
3. informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły „wypełniających znamiona przestępstwa”, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
4. udzielenie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły;

5. wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktyki związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach [...]” albo gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów, wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi szkoły lub uzgodniona z innymi pracownikami szkoły.

INNE PROCEDURY:

VII. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

Za przedmioty niedozwolone (niebezpieczne) uważa się: scyzoryki, noże, szpikulce, lasery, kije bejsbolowe, gaz, straszaki broni palnej, pałki gumowe, kastety, żyletki, duże metalowe sygnety z wystającymi elementami, przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu uczniów itp.

W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada w/w przedmiot na terenie szkoły:

1. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu należy go poinformować o konsekwencjach przewidzianych w Statucie Szkoły).
2. Wzywa drugiego pracownika szkoły (pedagoga/psychologa/ innego nauczyciela) w celu opieki nad uczniem.
3. Powiadamia wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
4. Podejmuje ewentualne działania zmierzające do zapewniania bezpieczeństwa innym uczniom (odizolowanie ucznia posiadającego niebezpieczne narzędzie).
5. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły i powiadamia ich o konsekwencjach czynu dziecka przewidzianych w Statucie szkoły.
6. Wychowawca sporządza notatkę służbową opisującą zdarzenie.
7. W uzasadnionym przypadku Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu i ewentualnym wezwaniu policji.
8. Uczeń ponosi konsekwencje wynikające ze Statutu Szkoły.

VIII. Postępowanie w przypadku niszczenia mienia szkolnego:

1. W sytuacji dostrzeżenia zniszczenia mienia szkolnego, każdy uczeń zobowiązany jest zgłosić szkodę nauczycielowi dyżurnemu, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły.
2. Uczeń, który zniszczył lub uszkodził mienie szkolne, niezależnie od okoliczności jest zobowiązany zgłosić ten fakt nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Nauczyciel dyżurny lub każdy inny pracownik ma obowiązek niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły oraz konserwatora.

4. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy, rozmowa ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy.
5. Wezwanie rodziców sprawcy. Wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawcy lub ustalenie formy i sposobu naprawy wyrządzonej przez dziecko szkody.
6. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.

IX. Procedura postępowania w przypadku przywłaszczenia, wyłudzenia lub zniszczenia cudzego mienia

1. Poszkodowany uczeń lub świadek zdarzenia informuje o zaistniałym zajściu nauczyciela, wychowawcę lub pedagoga szkolnego.
2. Powiadomiony o sytuacji nauczyciel rozmawia z domniemanym sprawcą i poszkodowanym, ustala okoliczności zdarzenia, informuje wychowawcę.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę dyscyplinującą, dokonuje stosownego wpisu w dzienniku. W razie konieczności informuje pedagoga i dyrektora.
4. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców/opiekunów sprawcy kradzieży lub zniszczenia i wzywa ich do szkoły.
5. Rodzice pokrywają koszty finansowe zaistniałej szkody.
6. W przypadku powtarzającego się problemu, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego. Rodzicom proponuje się skorzystanie z pomocy specjalistów.
7. W sytuacji, gdy sprawca nie przyznaje się do winy, jego rodzice odmawiają współpracy, dyrektor szkoły, powiadamia policję oraz kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

X. Procedura postępowania w przypadku ucznia, który swoim niewłaściwym zachowaniem znacznie zakłóca lub uniemożliwia prowadzenie lekcji.

1. Nauczyciel upomina ucznia i zobowiązuje go do właściwego zachowania, upewnia się, czy został dobrze zrozumiany.
2. Poleca mu zmianę miejsca pracy w klasie, wpisuje stosowną uwagę w dzienniku.
3. Jeśli upomnienia i zmiana miejsca nie skutkują i uczeń w dalszym ciągu uniemożliwia prowadzenie zajęć „wyłącza” ucznia z udziału w lekcji oddając go pod opiekę pedagoga/psychologa szkolnego, wicedyrektora lub dyrektora szkoły.
4. Nauczyciel informuje wychowawcę oraz rodziców o nieodpowiednim zachowaniu ucznia.
5. Jeżeli niewłaściwe zachowania ucznia powtarzają się, nauczyciel zawiadamia o tym wychowawcę klasy oraz pedagoga szkolnego. Nauczyciel z wychowawcą i pedagogiem opracowują wspólną strategię postępowania.
6. Wychowawca organizuje spotkanie z rodzicami ucznia - podjęcie dalszych ustaleń.

7. W przypadku, gdy rodzice nie współpracują ze szkołą, a sytuacja nie ulega poprawie, szkoła kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację opiekuńczo – wychowawczą dziecka.

XI. Procedura w przypadku uczniowskich „wagarów” lub samowolnego opuszczenia szkoły.

1. Wychowawca powiadamia telefonicznie rodziców (opiekunów prawnych) o nieobecnościach dziecka na lekcjach.
2. Ustala we współpracy z pedagogiem szkolnym przyczynę wagarów i miejsca pobytu ucznia w czasie nieobecności w szkole.
3. Wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i w jego obecności przeprowadza z nimi rozmowę. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów lub samowolnego opuszczenia szkoły, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania.
4. W przypadku braku poprawy i częstych nieobecności ucznia spowodowanej wagarami informuje o zdarzeniu pedagoga szkolnego.
5. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa rodziców na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowania ich o konsekwencjach wynikających z braku realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny oraz organ prowadzący.

XII. Procedura w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów.

1. Nauczyciel bądź inny pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów jest zobowiązany do natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację.
2. Nauczyciel przerywa agresywne zachowanie ucznia (grupy uczniów).
3. Rozdziela strony konfliktu, nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Natychmiast informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego.
5. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniemi na temat zdarzenia.
6. Wychowawca informuje rodziców (opiekunów prawnych) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji, wpisuje uwagi do dziennika.
7. Jeśli zachowanie ucznia się powtarza, wychowawca zgłasza ten fakt do pedagoga, a do rodziców zwraca się z pisemną lub telefoniczną prośbą o zgłoszenie się do szkoły, przeprowadza z nim rozmowę.

8. W przypadkach drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia i niemożności uspokojenia ucznia przez nauczyciela), nauczyciel natychmiast powiadamia dyrektora szkoły, wzywa rodziców dziecka, policję, pogotowie ratunkowe.
9. Wychowawca ucznia/uczniów w porozumieniu z dyrektorem szkoły stosuje wobec ucznia/uczniów kary określone w Statucie Szkoły.
10. W razie niemożliwości przewyciężenia trudności wychowawczych, wynikających z braku współpracy lub z innych zaniedbań obowiązków rodzicielskich dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny.
11. Nauczyciel lub pedagog sporządza notatkę zawierającą opis zdarzenia, dane sprawcy i ofiary oraz innych osób uczestniczących w zdarzeniu.

XIII. Procedura w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów (e-papierosów) i/lub ich palenia na terenie szkoły.

1. Osoba, która zauważy na terenie szkoły ucznia palącego papierosy, (e-papierosy) powinna poinformować o tym wychowawcę lub pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca/pedagog szkolny w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. (Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczek ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji).
3. Wychowawca/pedagog szkolny zabezpiecza przekazane mu papierosy. Informuje o sytuacji dyrektora szkoły.
4. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców /prawnych opiekunów ucznia oraz odnotowuje fakt w dokumentacji szkoły.
5. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, konsekwencjach palenia tytoniu, formie ukarania ucznia. Wychowawca zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
6. W przypadku nasilenia się zjawiska Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą może zdecydować o zawieszeniu w prawach ucznia (np. zakaz udziału w dyskotekach, wycieczce) lub zastosować karę ze Statutu szkoły.
7. Jeżeli działania podjęte przez szkołę nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, a palenie tytoniu jest jednym z objawów demoralizacji nieletniego ucznia, sprawę należy skierować do Sądu Rodzinnego lub Policji.
8. Dyrektor kierując wnioskiem o wsparcie działań wychowawczych wobec ucznia do sądu rodzinnego, opisuje wszystkie zastosowane przez szkołę środki zaradcze. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

XIV. Procedura korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie, zagubienie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
2. Podczas zajęć edukacyjnych obowiązuje uczniów całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych z wyłączeniem uczniów ze szczególnymi potrzebami zdrowotnymi (aparaty powinny być wyłączone i schowane w plecaku).
3. Z telefonu komórkowego podczas przerw, zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych (np. dyskoteka, wycieczka) uczniowie mogą korzystać tylko za zgodą nauczyciela.
4. Dopuszcza się możliwość korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć lekcyjnych, za zgodą i na polecenie nauczyciela, gdy wykorzystywany jest jako pomoc dydaktyczna.
5. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, dyktafonu, odtwarzacza MP4, aparatu fotograficznego lub innego urządzenia elektronicznego jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.
6. Po stwierdzeniu naruszenia wyżej wymienionych zasad przez ucznia, nauczyciel może zażądać schowania telefonu do plecaka czy torby, nakazać wyłączenie urządzenia lub umieszczenie go w miejscu widocznym dla ucznia tak, by nie mógł z niego korzystać podczas trwania lekcji. Nauczyciel przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą. Wpisuje też negatywną uwagę dotyczącą naruszenia regulaminu korzystania z telefonu komórkowego do e-dziennika.
7. W przypadku trzykrotnego naruszenia w/w zasad wychowawca udziela uczniowi karę statutową i zawiadamia o tym fakcie rodziców (opiekunów prawnych).
8. W przypadku kolejnego łamania w/w zasad uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o jeden stopień. Kolejne trzy wykroczenia powodują obniżenie oceny do nagannej.
9. Wszelkie objawy permanentnego łamania zasad współżycia społecznego w szkole mogą być traktowane jako przejaw demoralizacji i skutkować skierowaniem sprawy do sądu rodzinnego.

XV. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy.

Do zjawisk związanych z cyberprzemocą zalicza się:

- Robienie zdjęć innym osobom telefonem komórkowym bez zgody rodziców/opiekunów prawnych,
- Wstawianie zdjęć osób zarejestrowanych na fotografii bez ich zgody, a szczególnie przy ich wyraźnym sprzeciwie,
- Włamania na pocztę elektroniczną, strony internetowe, kradzież treści zamieszczonych na prywatnych stronach internetowych,

- Stalking (nękanie przy pomocy Internetu, telefonów komórkowych),
- Groźby i znieważania wysyłane za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych,
- Umieszczanie wulgarnych treści w Internecie, publikacja ich w miejscach masowego dostępu dzieci i młodzieży,
- Bezprawne wykorzystywanie informacji,
- Uwodzenie i treści pornograficzne w Internecie.

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy (zgłoszenie przez uczniów, rodziców, świadków zdarzenia, nauczycieli). Stworzenie warunków do bezpiecznego zgłoszenia zdarzenia karalnego (zapewnienie anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia:

- nauczyciel przekazuje informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
- pedagog szkolny, wspólnie z wychowawcą, dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie w celu ustalenia okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

2. Zabezpieczenie dowodów

- Wszelkie dowody cyberprzemocy wychowawca zabezpiecza i rejestruje. Następnie zapoznaje wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektora, pedagoga szkolnego, rodziców, w przypadku złamania prawa – policję.
- Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e – mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

3. Identyfikacja sprawcy

- Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

4. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

- W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem, której celem jest wyjaśnienie okoliczności zdarzenia, jego przyczyn, ustalenia sposobów rozwiązania sytuacji problemowej, omówienia konsekwencji.
- Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
- Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- Wychowawca informuje rodziców sprawcy o przebiegu zdarzenia i zapoznaje z materiałem dowodowym, a także o decyzji w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

- We współpracy z rodzicami wychowawca zobowiązuje ucznia do zaprzestania stosowania cyberprzemocy oraz ustala konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań.
5. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy
    - Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje kary zawarte w statucie szkoły. Podejmując decyzję o rodzaju kary należy wziąć pod uwagę:
      1. rozmiar i rangę szkody;
      2. czas trwania prześladowania;
      3. świadomość popełnianego czynu;
      4. motywację sprawcy;
      5. rodzaj rozpowszechnianego materiału.
  6. Działania wobec ofiary cyberprzemocy
    - Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno- pedagogiczną udzielaną przez pedagoga/psychologa szkolnego.
    - Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
  7. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia
    - Wychowawca oraz specjalista szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z przeprowadzonych rozmów. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
    - Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je włączyć do dokumentacji (wydruki, opis, itp.).
  8. Powiadomienie sądu rodzinnego
    - Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania dyrektor szkoły pisemnie informuje o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.
    - W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.
    - W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty do sądu rodzinnego.

XVI. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych ucznia.

W przypadku zaobserwowania lub uzyskania informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły oraz pedagoga/psychologa szkolnego.

1. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej dwóch z poniższych czynników:

- myśli i nasilone tendencje samobójcze,
- opracowany plan popełnienia samobójstwa,
- zaburzenia psychiczne,
- poczucie braku nadziei,
- dostęp do niebezpiecznych środków np. leki na receptę, dopalacze itp.
- brak podania powodów aby żyć,
- impulsywność reakcji, niepokój.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują natychmiastowe działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa:

- przebywanie z uczniem, niezwłoczne poinformowanie rodzica z prośbą o przybycie do szkoły
- zasugerowanie wizyty u lekarza czy innego specjalisty zajmującego się zdrowiem psychicznym, stały kontakt z rodziną i przekonanie ich do współpracy,
- regularne spotkania i monitorowanie zagrożenia po konsultacji / hospitalizacji.

2. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog i psycholog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce - udzielenie wsparcia emocjonalnego podczas rozmowy,
- przekazują dziecko pod opiekę rodziców lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji),
- regularne spotkania i monitorowanie zagrożenia.

3. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po uzyskaniu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują następujące działania: jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pedagog, psycholog lub inny pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrekcję szkoły, a ta rodzica/opiekuna prawnego oraz wzywa pogotowie ratunkowe,

- dyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog i psycholog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- o próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli, pedagog i psycholog planują dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy poza szkołą.

4. Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia na terenie szkoły lub poza szkołą:

Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:

- służbami medycznymi
- rodzicami
- policją, prokuraturą,
- organem nadzoru pedagogicznego.

Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o wydarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

- powiadamia nadzór pedagogiczny
- pedagog i psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły,
- wychowawcy klas przekazują wiadomość na forum swoich klas (należy unikać przekazywania informacji na forum szkoły). Komunikat ogranicza się do absolutnego minimum, unikając sensacyjnego rozgłosu. Nie wspominać ani nie opisywać metody samobójstwa oraz miejsca, w którym je popełniono. Należy unikać gloryfikowania ucznia. Należy położyć nacisk na żałobę po śmierci, cierpienie u ludzi z najbliższego otoczenia (konsekwencje dla osób, które pozostały),
- przekazanie informacji rodzicom i uczniom o dostępnej pomocy – lista dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania.

XVII. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, prosi o pomoc psychologa szkolnego w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne

przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy. Sporządza z rozmowy notatkę służbową.

3. Pedagog /wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.

4. Pedagog sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice/opiekunowie prawni dziecka.

5. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, pedagog wdraża procedurę Niebieskiej Karty lub informuje policję i sąd rodzinny. Sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

XVIII. Procedura obiegu opinii psychologiczno – pedagogicznych, orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczeń od lekarzy specjalistów w szkole.

1. Rodzic dostarcza opinię, orzeczenie lub zaświadczenie lekarskie do wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły. Wychowawca/pedagog szkolny rejestruje dokument w sekretariacie szkoły.
2. Pedagog szkolny i wychowawca zapoznają się z treścią dokumentu.
3. Wychowawca wprowadza stosowny zapis w dzienniku klasowym.
4. Pedagog szkolny niezwłocznie informuje poprzez dziennik elektroniczny nauczycieli uczących ucznia, że taka opinia wpłynęła. W informacji podaje diagnozę oraz podstawowe zalecenia do realizacji na terenie szkoły; ponadto przypomina nauczycielom o obowiązku zapoznania się z treścią opinii.
5. Nauczyciele w terminie 14 dni od uzyskania informacji od pedagoga szkolnego zapoznają się z jej treścią i dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia.
6. Opinie, orzeczenia, zaświadczenia są do wglądu w gabinecie pedagoga szkolnego.

XIX. Procedura postępowania w przypadku kiedy po dziecko przychodzi rodzic/opiekun będący pod wpływem alkoholu.

1. Pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia lub otrzymał informację o tym, że po małoletniego ucznia przyszedł pijany rodzic, opiekun, bezzwłocznie powiadamia o tym wychowawcę klasy, pedagoga, psychologa szkolnego i dyrekcję i nie oddaje mu dziecka pod opiekę.

2. Należy udzielić dziecku wsparcia i odizolować je od pijanego.
3. Nietrzeźwego rodzica dyrektor prosi o opuszczenie szkoły. W przypadku odmowy, dyrektor powiadamia o tym fakcie Policję.
4. Szkoła nawiązuje kontakt z drugim rodzicem lub na podstawie wcześniejszej zgody przekazuje dziecko osobom upoważnionym (wskazanym przez rodziców na piśmie, pismo takie powinno znajdować się w dokumentacji szkoły). Nauczyciel nie powinien odprowadzać ucznia do domu.
5. Jeżeli nie ma możliwości przekazania dziecka drugiemu rodzicowi lub nie są upoważnieni inni dorośli do odbioru osoby małoletniej, dziecko umieszcza się w świetlicy szkolnej i zawiadamia Policję, która przejmie opiekę nad dzieckiem i postanowi o ewentualnym oddaniu go pod opiekę innych członków rodziny bądź umieszczeniu w placówce opiekuńczej, np. policyjnej izbie dziecka.
6. Niezależnie od wymienionych czynności dyrektor dba, by o zdarzeniu powiadomiona została Policja zawsze wtedy, gdy nie ma osoby mogącej odebrać dziecko ze świetlicy.
7. Policję powiadomić może każdy pracownik szkoły, konsultując ten fakt z dyrekcją.
8. W przypadku, gdy taka sytuacja zdarza się po raz kolejny bądź dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczej, dyrektor powiadamia o sprawie sąd rejonowy, wydział rodzinny i nieletnich, a także ośrodek pomocy społecznej.
9. Ze zdarzenia należy sporządzić notatkę służbową, w której wskazane zostaną zaangażowane osoby oraz opisane podjęte działania